

כמו שהיו שני עדים מן השוקן על חתימת יד שני — בכל זאת פסול הגט!

מאי טעמא? — גזירה משום אתי לאיחלופי בקיום שטרות דעלמא.

והיינו, כיון שבמקרה דומה לזה בקיום שטרות דעלמא, הוא פסול, וכפי שיבואר הטעם להלן, הרי אם נכשיר קיום שכזה בגט, יש חשש שיחליפו, ויאמרו שגם בקיום שטרות בעלמא כשר קיום באופן הזה.

ומקרה זה הוא, כאשר בקיום שטר ממון, בא אחד העדים, ואמר "זה כתב ידי". ועל כתב ידו הוא נאמן להעיד כשניים, ובכך קויימה חתימת העד האחד. ואילו על חתימת העד השני, בא עד אחר מהשוק, והצטרף לעד הראשון שבא לפנינו, וביחד הם העידו על חתימת יד השני.

וקיום שטר ממון באופן שכזה, הוא פסול, כי קא נפיק "נכי רבעא דמונא", היות ויוצא "כל הממון פחות רביע" [דהיינו שלשת רבעי הממון הרשום בשטר] מן הלווה אל המלוה, אפומא דחד סהדא, לפי דיבור פיו של עד אחד, המעיד על חתימת ידו עדות בלעדית, ומעיד גם על חתימת היד הנוספת, בצירוף עד אחד.

אמר רב הסדא: הפסול כשהשליח מעיד רק על חתימה אחת, הוא אפילו כאשר שנים מעידים על חתימת יד שני שהיא נכונה, בכל זאת הגט פסול.

מאי טעמא?

או כולו בקיום הגט, על ידי עדים שיעידו על החתימות שהן אמת, וייקמו בכך את הגט כמו כל שטרות.

או כולו בתקנת חכמים, שהשליח יעיד על שתי החתימות "בפני נחתם".⁽¹⁾

אך כאן, שעל חתימה אחת מעיד השליח, ועל החתימה השניה יש שני עדים, הגט פסול, כי השליח לא מדייק בדבריו כשאין כל העדות מתקיימת על ידו.⁽²⁾

מתקיף לה רבא: מי איכא מידי, האם יתכן כדבר הזה, דאילו אמר אחד את כל העדות, כגון שהשליח היה אומר רק בפני נחתמו שתי החתימות, היה כשר. ואילו השתא, דאיכא תרי, שיש שני עדים על החתימה השניה [שזה לכאורה עדין], יהיה פסול!?

אלא, אמר רבא: החידוש בדין המשנה "בפני נחתם חציו", הוא, שאפילו אם הוא, השליח, ועד אחר, מצטרפין ומעידין [ביחד,

תקנת חכמים וקיום!?

ותירץ הגר"ח ביסוד מחודש, שבגט לא יתכן צירוף של שני עדים, אחד בחתימה והשני במסירה, כיון שייחשב הדבר כאילו חתמו שני עדים על הגט שלא בכת אחת אלא בשני זמנים חלוקים, והגט פסול בכך.

2. תוספות.

1. הגר"ח [בכתבים] מקשה, לפי שיטת התוס' והרא"ש [במסכת בבא בתרא קסה א] שעד אחד של חתימה ועד אחד של מסירה מצטרפים לאשוויי שטרא כאילו היו שני עדים בשטרי ממונות, אם כן, הוא הדין כאן בגט הזה, שהחתימה של עד אחד מקוימת, והעד השני הוא עד מסירה, יש לנו שני עדים על השטר, ושוב אין אנו צריכים לאמירת "בפני נכתב ובפני נחתם", והרי לפנינו גט כשר, ללא צירוף של